

เทศน์ที่ธรรมศาสตร์ครั้งที่ ๑ ไฟล์ ๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

... อธิบาย เพราะตอนที่อ่านก็ไม่รู้เรื่อง เพราะอยากหาทางลัดเหมือนกัน อยากหาทางลัดนะ อยากหาทางออก อยากหาทุกอย่าง แล้วไปอ่านเซนนะ ข้อไหนมันฝังใจไว้ มันก็จับไว้ แล้ว เซนก็บอกว่าอย่าให้ติดกาลเวลา คุณิสัยนะ เหมือนหลวงตาท่านว่า ถ้าคนมีนิสัย คนมีนิสัย มันจะตรงต่อเวลา

การตรงต่อเวลานี้จะเป็นบารมีอันหนึ่งนะ การตรงต่อเวลาการทำงานตามเวลา แล้วนิสัยเราก็เป็นแบบนั้น จะทำอะไร เวลานี้เป๊ะเลย ข้อวัตรปฏิบัติต้องเต็มที่ร้อยเปอร์เซ็นต์เลย แล้วไปอ่านในเซน บอกอย่าให้ติดกาลเวลา งงแล้ว จะทิ้งหรือไม่ทิ้ง คือถ้าไปติดกาลเวลาคือเราเป็นขี้ข้ากิเลสไป เราก็จะต้องทิ้งเวลา ทิ้งสัจจะเราเลย

แต่มันคืออยู่อันหนึ่ง เขาบอกว่า เขาพูดเราตีความผิดไป อย่าให้ทิ้งกาลเวลา พอผ่านแล้วจะเข้าใจ พออย่างนั้นปึ๊บ เอ แล้วเราจะทำอย่างไร? ท่านสอนอย่างนั้นแต่เราก็ฝันไปก่อน คือยังเชื่อสัจย์ยังเชื่อตรงกับเวลาไปก่อน พอปฏิบัติไป ปฏิบัติไปมันถึงมาเข้าใจเรื่องมิติไป

กาลเวลา ๒๔ ชั่วโมง กาลเวลาของ ๑๐๐ ปีเท่ากับเทวดา ๑ วัน กาลเวลาเห็นใหม่ เรา ตัดกาลเวลา อยู่ในมิติ มิติของมนุษย์ ๒๔ ชั่วโมงเป็น ๑ วัน ๑๐๐ ปีของเราเท่ากับ ๑ วันของเทวดา แล้วเทวดา หนึ่งอายุขัยของเขาเท่ากับล้านปีของเรา ๕ ล้านปีนะ เราอ่านมาหมดแล้ว

แล้วพออ่านไปเห็นใหม่ คุณิ เวลาสังฆราชองค์ที่ ๕ จะส่งมอบเห็นใหม่ ให้องค์ที่ ๖ ก็บอกให้เขียนโลกใหม่ ซึ่งเขาวัดนั้นก็เขียนเลย “กายเป็นโพธิจิตเป็นกระจกใส” ทุก

คนกราบไหว้บูชา เว่ยหล่าง เป็นคนไม่รู้หนังสือ เป็นคนหุงข้าว ก็เลยออกมาเห็นเขายื่นดูกัน เขาทำอะไรกันนะ เพราะอ่านหนังสือไม่ออก

เขาเขียนโหลกว่า “กายเป็น โพธิจิตเป็นกระจกใส”

“เขียนให้ผมบ้างได้ไหม เขียนให้ผมด้วย ของผมกายก็ไม่มีจิตก็ไม่มี แล้วฝุ่นมันจะเกาะอะไร”

กายเป็นโพธิจิตเป็นกระจกใส แล้วเราหมั่นเช็ดกระจกทุกวันๆ ก็ลดซึ่งกิเลสไป หมั่นเช็ดกระจกทุกวันๆ แล้วฝุ่นจะไม่เกาะ เพราะว่า กายเป็นโพธิจิตเป็นกระจกใส สกิทาคามี กายกับจิตแยกออกจากกันโดยสังขะ แต่ตอนนั้นก็ไม่รู้ แต่ผ่านแล้วพอย้อนกลับมาดูหมด

แล้วเว่ยหล่างมาบอกว่ากายก็ไม่มี จิตก็ไม่มี แล้วฝุ่นจะเกาะอะไร อู๊ย! เขายังชูสกกันใหญ่ล่ะ สังฆราชมาบอกว่าเอารองเท้าลบทิ้ง เพราะมันเป็นสิ่งที่ บอกว่าให้ดูหน้าสิ ให้เอารองเท้าลบทิ้ง ว่า กายก็ไม่มีจิตก็ไม่มี เพราะ เพราะถ้าส่งให้มันไปมันจะเป็นภัยต่อกัน

เพราะชิงเซาว์ เขามีองค์การของเขา คือเขาเป็นสิ่งที่ป็นนักปราชญ์อยู่ในราชสำนัก สำนักของเขา เขาจะเป็นผู้สืบต่อ แล้วมันมีองค์การ ถ้าไปให้กับเว่ยหล่าง เว่ยหล่างจะเป็นภัย ก็เลยบอกว่า ไปเกาะที่กำลังตำข้าวอยู่ เกาะ ๓ ที ก็ในหนังสือบอกนัคคีสาม ๓ ทีคือ โสดาบัน สกิทา อนาคา กายไม่มี จิตไม่มี เรือนว่าง แต่ก็ยังไม่สุด กายก็ไม่มี จิตก็ไม่มี ว่างว่างหมดเลย

(โทษนะ) ถ้าว่างๆ บอกอนาคาไม่ใช่ นะ ว่างๆ ต้องมีเหตุมีผลถึงเป็นอนาคา ใ้อ่างๆ แบบว่างๆ สักว่าว่างนั้น ใ้อ่างมิจฉานันอย่าไปพูดถึงมัน แล้วว่างมิจฉา ตอนนี้ ร้อยทั้งร้อยเลย ว่างมันต้องมีเหตุมีผล บอกว่าว่างของโสดาบัน ว่างของสกิทา ว่างของอนาคา ว่างๆ อย่างนี้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนโมฆราชไง

โมฆราชเรองคุณโลกนี่เป็นความว่าง ดูว่าว่างทั้งหมดเลย แล้ว พอเราดูว่าว่าง ก็ เอ้อ ก็ดูโลกว่าว่างทุกอย่างว่างก็น่าจะเป็นพระอรหันต์ ไม่ใช่ ไม่ใช่ ถ้าว่างอย่างนี้นะ มันก็

รับรู้ว่าว่าง อวกาศก็ว่าง “เธอจงดูโลกนี้เป็นความว่าง แล้วให้กลับมาถอนอรรถานุทฤษฎี”
ให้กลับมาถอนไอ้คนที่รู้ว่าว่าง

อวกาศมันไม่รู้ว่ามันว่างนะ ไอ้จิต มันตัวมัน ไปรับรู้ความว่าง แล้วให้กลับมา
ถอนไอ้พวกไม่รู้ แล้วมันมีว่างไหม? ในเมื่อผู้รู้ก็โดนถอนทิ้งแล้ว อะไรมันว่าง? เนี่ยมัน
จบที่นี่ แต่ไปเคาะนะ เคาะเสร็จแล้ว เว่ยหล่างก็ขึ้นไปหาวันนั้น ดี ๓ นัดเข้าไป แล้วสอน
สอนตรงนี้ จนเว่ยหล่าง เป็นพระอรหันต์ แล้วก็ให้บริวารไป พวกนี้จะตามฆ่า หนีไปๆ
จนเห็นโทษนั้นก็เลยยุติแค่นี้ สังฆราชองค์ที่ ๖ เท่านั้น ไม่มีองค์ที่ ๗ ท่านเห็นภัย

แต่เวลาต่อสู้นะ เพราะเราก็อ่าน เราก็ศึกษา ไม่ใช่สว่างโพล่งๆ ถ้าสว่างโพล่ง
นี่ถอน เป็นพระอรหันต์หมดเลย มันสว่างทั้งนั้นนะ สว่างโพล่ง มันเป็นโอาหาร แล้วเราก็
เอาโอาหารเอาปรัชญามาไม้กันมาอวดกัน ถ้าเมื่อก่อนนะการปฏิบัติไม่เจริญอย่างนี้เรา
ก็ไม่พูดเรื่องนี้นะ ถ้าพูดเรื่องนี้กลายเป็นคนครี้อีก

ถ้าใครเชื่อมรรคผล ใครเชื่อนรกสวรรค์คนนั้นเป็นคนตลกสมัย แล้วพอครูบา
อาจารย์ เอาชีวิต ตั้งแต่หลวงปู่มั่น ตั้งแต่ครูบาอาจารย์ พวกเรา รุ่นที่ ๓ คือ ๓ ชั่วโมงคน
ทำให้สังคม หมุนกลับมา ให้เชื่อว่ามรรคผลมี ให้เชื่อว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว สิ่งที่คุณ
สังคมเชื่อขึ้นมา มันก็เป็นตลาด พอเป็นตลาดขึ้นมา ไอ้พวกที่ทำการตลาดก็เข้ามาหา
เหยื่อ

สังคมไทยนี้เป็นเหยื่อหมดเลย เป็นเหยื่อกับไอ้ว่างๆ นี้

จะว่างจะไม่ว่างมันก็มีเหตุผลนะ มันต้องมีเหตุผลของมัน ถ้าจะว่าง ว่างเพราะ
อะไร? มันต้องดูกัน มันมีเหตุผล สิ่งที่จะว่างมันต้องเป็นไปไง นี่ไงกิจจญาณ ว่างๆ อย่าง
นี้ให้เขาอธิบายธรรมมาลี โยมไปฟังสิ มิ่งขึ้นต้นตรงไหนก็ไม่รู้ จบตรงไหนก็ไม่จบ หมุน
อยู่นั่นนะ

แต่ถ้าเป็นมรรคเป็นผลนะ จุดเริ่มต้น จุดสรุป สักกายทิฎฐิ โสคาบัน มรรคสามัคคี
รวมตัว แยกออกกายกับจิตแยกออกจากกันโดยธรรมชาติ โลกนี้เป็นราบหมดเลย สกิทา

แล้วจะกลับเข้าไปหากามราคะอย่างไร? เข้าไปถึงกามราคะ จะต่อสู้กับกามราคะอย่างไร? แล้วมาโอฆะอย่างไร? มีเหตุมีผลทั้งนั้นนะ แล้ววิทยานิพนธ์ซ้อนกันไม่ได้ด้วย

ของครูบาอาจารย์ ของหลวงตา จุดและต่อม มีพระเอามาไม้กันมาก ของผม เป็นจุดเป็นต่อม เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้เลย เพราะอำนาจวาสนาของคนไม่มีเสมอกัน ท่านสร้างบารมีของท่านมาขนาดนั้น เวลาหลวงตาท่านพูดถึงลูกศิษย์ของท่าน อาจารย์สิ่งทองเห็นไหม ขณะจิตไม่เหมือนกัน ขณะจิตของสิ่งทองก็เป็นของอาจารย์สิ่งทอง ขณะจิตของท่านมหาศาล พลิกโลกธาตุเลย พอพลิกโลกธาตุเพราะอะไร?

เพราะท่านได้สร้างของท่านมา แล้วคุณผลงานของท่านสิ ถ้าท่านไม่ได้สร้างบุญญาธิการมาอย่างนี้ท่านจะทำงานอย่างนี้ได้ไหม แล้วไอ้ขี้ครอก จุดและต่อม จุดและต่อม มันร้องไห้โฮๆ นะมหาหรานะ ร้องไห้โฮๆ เลย เด็กอนุบาลมันร้องทั้งโรงเรียนนะ เด็กอนุบาลนะไปกราบมันซะ พระอรหันต์ทั้งนั้นเลย การร้องไห้โดยทุกข์ก็มี

แต่ของหลวงตาสาธุ นะ ของท่านเป็นอย่างนั้น มันสะเทือน มันเป็นธรรมสังเวช เรา นะเวลาสิ่งที่มากระเทือนหัวใจ มันสะเทือนถึงน้ำตาไหลพรากนะ เวลาเรา ปลัดพรากจากกัน แล้วเรามาเจอกัน เราจะกอดคอกันร้องไห้โฮๆ เลย ทุกข์ใหม่ ทุกข์ที่ไหน ในเมื่อเราปลัดพรากจากกันมานะ

คนที่ปลัดพรากจากกันมาเป็นสิบๆ ปี เจอหน้ากันจะกอดกันนะร้องไห้อยู่ นั่นนะ แล้วก็บอกว่าร้องไห้ไม่ได้ ร้องไห้สุขก็มีนะ ธรรมสังเวช เวลาธรรมมันกระเทือนหัวใจ มันสะเทือนชั่วหัวใจ แล้วมันพลิกฟ้าคว่ำดินนะ มันแตกพรากๆ ออกไปธรรมชาติของท่าน แล้วของพวกเราเป็นอย่างนั้นนะ เราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อหรอก

นี่ไง ถ้ามันเป็นสภาวะแบบนั้น ของครูบาอาจารย์ วิทยานิพนธ์ของใครของมัน แล้วของหลวงปู่ดุลย์ เราเชื่อหลวงปู่ดุลย์ เพราะหลวงปู่ดุลย์พูดนะมันฟังหมด เพราะหลวงปู่ดุลย์เราฟังจากลูกศิษย์ใกล้ชิด หลวงปู่ดุลย์พูดกับหลวงปู่กิมไง

“กิมเห็นอวิชาไหม” “เห็นครับ”

“กิมเห็นจิตไหม” “เห็นครับ”

“กิมพิจารณามัน กิมพิจารณามัน”

หลวงปู่กิม เราว่าสุดด้วย เวลาสอนกันตัวต่อตัวนี่นะ หลวงปู่กิม ลูกศิษย์มือขวา หลวงปู่จูลย์ “กิมเห็นจิตไหม” “เห็นครับ” “กิมเห็นอวิชาไหม” เพราะจิตกับอวิชาอยู่ที่ไหน แล้วพิจารณามัน พิจารณามัน ท่านบอกว่าพิจารณานะ ท่านไม่ได้บอกให้ดูนะ ท่านไม่ได้บอก

แต่ขณะที่ดูจิต จิตที่ส่งออกทั้งหมดเป็นทุกข์ ผลที่เกิดจากสิ่งที่ส่งออกนะ จิตที่ส่งออกทั้งหมดเป็นทุกข์ ผลที่จิตส่งออกเป็นสมุทัยใช่ไหม แต่จิตย้อนกลับมาเห็นตัวเอง เป็นมรรค สิ่งทีกลับมา แล้วอีกอันหนึ่ง จิต คนเรา ทุกข์เพราะคิด ต้องหยุดความคิด แต่การหยุดความคิดก็ต้องใช้ความคิด

หลวงปู่จูลย์บอกอย่างนี้ ความคิด ทุกข์ เราทุกข์เพราะความคิด ต้องหยุดความคิด แต่หยุดความคิดก็ต้องใช้ความคิด เพราะความคิดมันเป็นปัญญา หลวงปู่จูลย์ สอนลูก แต่คนฟังมามันเป็นอย่างไเราก็ไม่รู้ละ แต่ในเมื่อบอกดูจิต เราพูด นะประสาเราเลยเราพูดด้วยความสงสารมาก เพราะ เพราะมันไม่มีใครมีวุฒิภาวะจะรู้เรื่องอย่างนี้ได้ ถ้าใครไม่มีวุฒิภาวะมารู้เรื่องนี้ได้ ไอ้คนที่มันเอามาพูดมันก็พูดได้ทั้งวัน

แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ มันเป็นความจริงมันมีเหตุมีผล เวลาหลวงตาท่านบอกนะ เวลาท่านนั่งตลอดรุ่ง ตลอดรุ่ง ท่านบอกเลยเจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อม แล้วเกาะติด เกาะติดหมายถึงว่านั่งตลอดรุ่ง ท่านผ่านเวทนาเหมือนกัน

ท่านบอกเลย ๒,๐๐๐ ชั่วโมง ลูกเวทนามันมา พอมันมา พอมันมาปุ๊บ มันมาต่อสู้อันใช้ปัญญาใคร่ครวญแล้วมันก็ปล่อย พอปล่อยนะ เวทนา เวทนาสักแต่ว่าเวทนา แล้วอีก ๓-๔ ชั่วโมง พอเวทนามันก็มา ท่านก็ต่อสู้อันมันจนมันปล่อย พอปล่อย ๖-๗ ชั่วโมง ปู่เวทนามันก็มา มันหนักกว่าเก่าเห็นไหม ท่านสู้อย่างนี้ทั้งคืนนะ

คืนหนึ่ง เวทนามันจะเกิดหลายรอบ เกิดหลายรอบปัญญามันก็ใคร่ครวญหลายรอบ จนถึงที่สุดเวทนาสักแต่ว่าเวทนา จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ แยกออกจากกัน ท่านบอกเลยนะ มันเกาะติด ท่านพูดว่าเกาะติด โสดาบัน แล้วท่านขึ้นไปหาหลวงปู่มัน ท่านบอกว่าธรรมดาเคารพหลวงปู่มันมาก แล้วพูดเสียง ไม่กล้ารุนแรง

แต่วันนั้นด้วยความมองจากลำห้วย ขึ้นไปหาหลวงปู่มัน เหมือนหมาจะเห่าจะจิก จะกัด ท่านก็ เออ “จิตมันไม่เกิด ๕ อตภาพโวย ได้หลักแล้ว จิตมันไม่เกิดตาย ๕ อตภาพ ได้หลักแล้ว ต่อไป ผู้ต่อไป” เห็นไหมเวลามันเป็นขึ้นมา มันมองจากลำห้วย

มันจะต้องให้ครูบาอาจารย์ ตรวจสอบ ตรวจสอบนะ ถ้าให้มันเป็นจริงนะ แต่ ตรวจสอบเพราะเป็นผลงานของท่านไง มันถึงที่สุด มันมองจากลำห้วย มันจะกล้าผู้ สังกมไป อย่างของเรา โทษนะ เราพยายามจะหลบ เราพยายามจะอยู่ใต้ดินมาตลอด เพราะ เรื่องจริง เราไม่เคยออกไปไหนเลย

วันนี้ ที่มา เพราะโยมสมมติ ไปพูดที่วัด พูดถึงเรื่องศาสนา วันนี้มาเพราะสถาบัน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เพราะเรื่องของศาสนา เรื่องศาสนา อยากให้ได้มีหลักมี เกณฑ์ ที่มา เพราะว่าเรามาตั้งอยู่นี่นะ บอกตรงๆ ว่าไม่เคยกลัวใครเลย ไม่เคยกลัวใครเลย ถ้าพูดธรรมะกัน

แล้วที่มา จะบอกว่าเราไม่อยากจะออกไปข้างนอกหรือ แต่ในเมื่อมันมาอย่างนี้ เราก็ต้องพูดอย่างนี้ เพราะอะไรนะ ถ้าให้พูดนะมันจะลึกไปกว่านี้นะ มันจะสาวไปกว่านี้ มันไม่สมควรนะ ผ่านประเด็นนี้ไป

ถาม : จิตจุติ จิตจุติ มันเป็นปัญญาวิมุตติ

หลวงพ่ : ดอกบัวที่ใจหมดหรือยังไม่รู้? “ปลุกดอกบัวที่ใจ” กัณฑ์สุดท้าย นั่นนะคือ “การพิจารณาจิต” การพิจารณาจิต นั่นนะการผ่านมาทางจิต ปลุกดอกบัวที่ใจ กัณฑ์ สุดท้าย กัณฑ์แรกปลุกดอกบัวที่ใจ กัณฑ์สุดท้าย การพิจารณาจิต การพิจารณาจิต มันจะ ออกมาเป็นอย่างนั้น มันไม่ใช่ดูเฉยๆ มันดูไม่ได้ มันต้องบริหารจัดการ ต้องมีการกระทำ อันนั้น มีจิตในการกระทำมาแล้วมันจะออกมาเป็นปัญญาวิมุตติ

ถาม : ทำอย่างไรถึงเป็นผู้รักษาศีล ๕ บริสุทธ์?

หลวงพ่ : ศีล ๕ นี้บริสุทธ์โดยธรรมชาติอยู่แล้ว แต่ที่เราไปขอศีลนี่คือกติกาของศีล ๕ เป็นกฎหมาย เราไม่ทำผิดกฎหมายเราเป็นผู้บริสุทธ์ ไม่ใช่กฎหมายจะบังคับเรานะ เรา

ทำผิดกฎหมายกฎหมายถึงบังคับเรา เราทำผิดศีลเราทำผิดข้อปฏิบัติมันถึงเป็นการผิดศีลแล้ว จะทำให้ศีล

ถ้าศีลมันจะบริสุทธิ์นี้ เราไม่ทำอะไรผิดมันบริสุทธิ์อยู่แล้ว ดูพระเราสิ พระเรา ยังมีอาบัติเลย พระเรามีอาบัติพระยังปลงอาบัติเห็นใหม่ ทุกคนมันจะมีความผิดพลาด ศีล ๕ เราถ้ามันผิด มันผิดมันผิดพลาดไป เราก็ไม่ต้องไปต่อกับใครนะ ขอศีล วิรัติเอา สมุทเฉจ กับวิรัติ ขอศีลนี้ขอจากตัวเอง ศีล มีโดยปกติเลย

ศีลคือจิตมันเป็นปกติ จิตมันเป็นปกติ มันไม่ผิดศีล แต่พอความคิดออกไป มันทำให้เราผิดออกไป อันนั้นมันคิดออกไปแล้วเกิดการทำผิดศีล เพราะถ้าเราจะใช้ปัญญาอย่างไรให้ศีลมันเป็นปกติ ให้ศีลมันอยู่กับเราตลอดไป มันไปตะครุบเงา

ในเมื่อตัวเรา เราสะอาดที่ตัวเรา ทำไมเราต้องไปวิตกวิจารณ์กับเงาของเรา เราอยู่ปกติของเรา มันเป็นสุขอยู่แล้ว อยู่กฎของเราเห็นใหม่ บริสุทธิ์อยู่แล้วใช่ไหม แต่ไม่ทำผิดข้อบังคับนะ ข้อบังคับนี้ ศีล ๕ นี้ข้อบังคับ ไปหาพระ ขอศีล ขอศีล แล้วถ้าไม่มีพระขอที่ไหน?

มันมีชาวประมงไปหาปลา อยู่ในพระไตรปิฎก ลากปลามาเต็มลำเรือเลย นั่นผิดศีล ๑๐๐ เปอร์เซนต์เลย ลากปลามาเต็มลำเรือเลย แล้วเรือนี้จะเข้าฝั่ง เกิดพายุลมแรง พอเกิดพายุ เรือก็ล่มจะต้องตาย ข้าพเจ้าขอวิรัติศีล ๕ เคี้ยวนี้ ชาวประมงคนนั้นไปเกิดเป็นเทวดา

ขณะที่เขาหาปลาอยู่นั้นเขาทำผิดศีล แต่ขณะที่เขาเกิดวิฤตในชีวิต เห็นว่าชีวิตนี้จะดับ คนเรานี้จะรักตัวมาก วิรัติเอาว่าข้าพเจ้าขอถือศีล ๕ แล้วมันตายตอนที่มันว่ามันขอถือศีล ๕ มันอยู่กับศีล ๕ ไปเกิดเป็นเทวดา เราอย่าไปเกร็งสิ ตอนนี้ชาวพุทธไปเกร็ง ถือศีลก็ไปเกร็งกับศีล ไม่ถือศีลก็สำมะเลเทเมา อยู่โดยปกติเนี่ยศีลบริสุทธิ์

ถ้าผิด ผิดพลาดบ้าง ขาดสติ อ้าว วิรัติใหม่ เริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นใหม่ เราจะเติมตะเกียงน้ำมันไปตลอด แล้วตะเกียงของเราจะไม่ดับ นี่ถือศีล ๕

(อันนี้ขอโทษนะ มันเป็นเรื่องส่วนตัว พุคอาจจะผิคนิดหน่อยนะ) ว่าเมื่อก่อนเคยเรียนดี แล้วพอจิตมันตกจบแล้วเรียนไม่ดี เพราะการเรียนดี เราเคยเรียนดีมา เรียนดีมาเราก็ตั้งสติของเรามา เราทำของเรา มา แต่ขณะที่ปัจจุบันนี้มันเรียนไม่ดีเราก็ฝึกใหม่

เราพูดบ่อยนะ เด็กเวลาที่มีการศึกษามีการเรียน แล้วก็อยากจะให้เรียนดี อยากจะให้จำได้ พยายามท่องตำรา ท่องตำราเห็นใหม่ เราพยายามยิ่งท่องตำราขนาดไหน ถ้าสมองมันเบลอ ยิ่งท่องกลับไม่ได้ผล เราวางเลย แล้วกำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธ แล้วเรากลับไปท่องใหม่ อ่านแต่น้อยแต่อ่านเข้าใจ สิ่งนี้จะดี

แต่ถ้าเรามันเป็นแล้ว เราพยายามจะเอาชนะเห็นใหม่ เราพยายามจะชนะโดยที่ไม่มีเหตุผล ถ้าเราจะเอาชนะตัวเองโดยไม่มีเหตุผล มันจะชนะไม่ได้ เราจะต้องมีเหตุผล เช่น ในปัจจุบันนี้ เราคิดอารมณ์อะไรอยู่ แล้วเรบอกว่าอารมณ์นี้มีความทุกข์มาก มีความทุกข์มาก แล้วเราจะคิดหาเหตุหาผล เราแพ้ตลอดไป

แต่ถ้าเรามีอารมณ์อะไรในใจของเรา มันมีความทุกข์มากนะ เราจะสลัดอารมณ์นี้ทิ้งเลย เปลี่ยนอารมณ์ใหม่ คิดเป็นอารมณ์อื่นไป เห็นใหม่อย่าไปตามมัน ถ้าสิ่งใดที่เราเคยดีแล้วมันวูบ มันวูบอะไรก็แล้วแต่นั้นนะ ถ้ามันไม่โดนสิ่งต่างๆ คุณไสย ไม่โดนอะไร ไม่มีปัญหา แต่ถ้ามันโดนคุณไสย โดนอะไรนี้

คำว่าโดนคุณไสยอย่าคิดว่าโดนนะ เราเปรียบเทียบเฉยๆ เราเปรียบเทียบนะ มีคุณไสย มี ไสยศาสตร์ มี แต่เราไม่เชื่อ ไม่เชื่อถึงความจริงของเขา เราเชื่อพุทธศาสตร์ แต่ไสยศาสตร์มี ไม่งั้นเราจะพูดมิจฉาสมาธิ สัมมาสมาธิทำไม มิจฉาสมาธิคือการทำคุณไสย แล้วถ้าทำคุณไสย ถ้าจิตเขามี วูบ มันไปโดนกระทำ อันนี้เราก็ให้กลับมาอยู่กับพุทโธ

เราเที่ยวป่ามาเยอะนะ เราจุดธูปมาทั่วประเทศไทย เรื่องจิตวิญญูณ เจอมาทั้งนั้นนะ ป่าช้าไหนก็ไปนอนมาแล้ว เขาเผาศพกันใหม่ๆ เรานอนอยู่กับซากศพเลย ใหม่ๆ นะ กลัวจนขาสั่น แต่ต้องบังคับตัวเองให้ไป แต่พอไปๆ แล้วนะไม่เคยกลัวอะไรเลย เพราะอะไรนะ? เพราะถ้าเราเป็นพระ เราเป็นสากยบุตรพุทธชินนรอส เรายังไม่มีหลักใจเลย ศาสนามันจะอยู่ได้อย่างไร?

ศาสนามันจะอยู่ได้เราต้องมีหลักใจเห็นใหม่ ฉะนั้นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเราไม่เชื่อสิ่งใดเลย ฉะนั้นถ้ามันมีอะไรขึ้นมา ให้คิดถึงพุทโธ เวลาคิดถึงพุทโธนะ เวลาพระกัณฑ์ศกัณฑ์สาธนะให้คิดถึงพุทโธ ถ้าไม่หายคิดถึงสังโฆ ธัมโม เวลาเราอยู่ป่าอยู่เขา เราอยู่ป่าอยู่เขา เราเที่ยวมาตลอดคนนะ เราเจออะไรมา

แล้วโทษนะ มีลูกศิษย์ไปหาเยอะ ลูกศิษย์นะมันไปประสบการณ์ต่างๆ จะไปหาว่าจะแก้ไขอย่างไร? แก้ไขอย่างไร? เราจะบอกว่าให้ตั้งสติ ตั้งสตินะ แล้วกลับมาที่พุทโธ แล้วสิ่งใดที่เกิดขึ้นมา มันเป็นกรรม กรรมเก่ากรรมใหม่ บุญเก่าบุญใหม่ก็แล้วแต่ ให้โอโหสิกรรมต่อกัน

เวลาเราทำพุทโธ พุทโธ แล้วจิตสงบเข้ามา สิ่งใดที่เป็นบุญเป็นกรรมให้โอโหสิต่อกัน เพราะธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า

“เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร”

เราเคยทำอะไรกับใคร เราเคยมีความบาดหมางกับใครเราไม่รู้ ถ้าไม่รู้ เขามีสิ่งความฝังใจของเขา เขาทำอะไรกลับมา เรากำหนดพุทโธแล้วให้อภัย แล้วให้อภัย แล้วเราจะเอาตัวรอดไป แล้วการเรียนจะกลับมา

การเรียนอย่าไปกลัว การเรียนสิ่งที่ไม่ดี ไม่ดี มันตกนี้ เราพลิกใจเราใหม่ อย่าไปหมกมุ่น ทุกคนผิดพลาดได้นะ ของคุณสิมาตีมาคนมา ๕๕๕ ศพ พระพุทธเจ้ายังเอามาเป็นพระอรหันต์ได้เลย แล้วไอนี้แค่การเรียนเฉยๆ เด็กๆ มากเลย อย่าให้ตรงนี้เป็นประเด็นขึ้นมาให้บีบบังคับหัวใจเรานะ

โลกยังกว้างขวางมาก ชีวิตเรายังต้องเติบโตไปอีกเยอะ ชีวิตเรายังต้องก้าวหน้าไปอีกเลย สิ่งที่เป็นประเด็นอย่างนี้ เด็กๆ นะการการศึกษา เวลาที่มีการศึกษานี้จะ ทุกคนจะไปวิตกกังวล คูสิเห็นใหม่ วัชรุน ถ้ามีความชอบพอกัน ถ้าขัดใจกัน ทำร้ายตัวเองกันเลย

แต่ถ้าเราไม่ไปดึงเขาไว้นะ แล้วปล่อยเขาโตขึ้นมานะ ถามว่าคิดอย่างนั้นสิ โอโหสิคิดได้อย่างงี้ก็ไม่รู้ คิดอีกก็ไม่รู้ แต่ขณะนี้เป็นอย่างนี้ไง นี้ก็เหมือนกัน ชีวิตเรายังอีกยาว

ไกลนะ การศึกษา ถ้ามันเรียนแล้ว เราพยายามตั้งตัวใหม่ เราตั้งสติของเรา แล้วเราดูหนังสือของเรา

ถ้าดูไม่เข้าใจ วาง กลับมาทำความเข้าใจก่อน ให้ใจสบาย ใจปลอดโปร่ง อ่านน้อยก็ไม่เป็นไร อ่านน้อยเข้าใจดีกว่าอ่านมากแล้วไม่รู้เรื่อง อ่านแต่น้อยแล้วค่อยๆ ทำไปใหม่ นะ ทำไมมันเป็นอย่างนั้น? เพราะมันเป็นเรื่องของความรู้สึกไง แล้วถ้าความรู้สึกของเราเล็กๆ แล้วไปเจอแบกรับอย่างนี้ มันเป็นปัญหาใหญ่ๆ

เราเคยมีลูกศิษย์ตัวเล็กๆ มายกมือไหว้ แล้วมันก็มาหามะ หลวงพ่อยกมือไหว้ เห็นอ่อนน้อมเลย เห็นอ่อนมาก มันแค่ยกมือไหว้ มันบอกเห็นอ่อน เห็นอ่อนมากๆ ตัวนิดหนึ่ง อ้าว ถ้าเห็นอ่อนง่ายจะให้ยากูลที่ขวดหนึ่ง มันเกิดมาจากความรู้สึกของเขา นี่มันเด็กมันพูดพูดมาจากเด็กเล็กๆ โอ้ ยกมือไหว้ เห็นอ่อนน้อมเลย

เห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกัน เราอยู่ในวัยศึกษา มันรู้จากความรู้สึกไง ความรู้สึกเราถ้ามันบีบคั้น มันทำอะไรแล้วมันทุกข์นะ ทุกข์เพราะเรา ทุกข์เพราะความไม่เข้าใจ แต่ถ้ามันหงายชะ อากาศมันถ่ายเทหมดเลย ไม่มีอึดทะ ทุกข์เพราะน้ำมันกักตุนแล้วมันกักขัง น้ำมันจะเสีย เราถ่ายเทน้ำใหม่เข้ามา ปล่อน้ำเก่าออกไป เดียวทุกข์จะหายนะ

ถาม : ในปัจจุบันนี้ ถ้าพระในกรุงเทพฯ นี้เขาถามว่า พระ ขึ้นรถไปบิณฑบาต ผิดไหม?

หลวงปู่ : ถ้าขึ้นรถเมล์ไปบิณฑบาตไม่ผิด เพราะการเดินทางนะ ถ้าการเดินทางโดยถูกต้อง แต่ถ้าพระขับรถไปบิณฑบาต ผิด แต่พระขึ้นรถเมล์ รถที่เขาขับส่งไปบิณฑบาต ไม่ผิด บางอย่างนะ พระนี่นะมันก็แบบว่าอะไรนะ เข้มแข็งอ่อนแอต่างๆ กันนะ ถ้าเข้มแข็ง เวลาความผิดเล็กน้อยเขาจะไม่ทำ

เพราะว่าตอนหลวงปู่มัน ท่านจะเก็บเล็กผสมน้อยใจ เขื่อน มันพังเพราะตามคนะ สิ่งใดที่มันแตกมันร้าวใจ หลวงตาท่านพูดบ่อย บอกว่าเวลาฟ้ามันขาดต้องปะต้องชุน ฟ้าก็ขาดก็ต้องปะต้องชุนไง ผิดเล็กน้อยไม่ควรทำ เพราะคนทำแล้วมันจะเป็นจริตเป็นนิสัย เพราะคนเคยทำ ทำบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า มันจะทำความผิดมากๆ ขึ้นไปเรื่อยๆ

ถ้าความผิดอย่างนี้ไม่ควรทำ คิดเล็กคิดน้อยก็ต้องระวัง ยิ่งกรรมฐานยิ่งต้องระวังเลย เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะเราทำความผิดแล้วเป็นอาบัติ แล้วเรามา นั่งพุทโธๆ มีงอย่า หลอกตัวเองสิ มันรู้ เพราะถ้าเรามีความผิดพระกรรมฐานจะริบปลงอาบัติเลย เพราะไม่ หลอกตัวเอง เราจะเอาชนะตัวเอง

แล้วกิเลสไปทำความผิดมันก็ซุกหลุมพรางล่อไว้ข้างหน้าแล้ว มันจะลงสมาธิได้ ยังไง เราบอกเลยนะ พระที่ทำอาบัติๆ กัน เขาไม่เคยเที่ยวป่านะ หลวงปู่มั่นไปอยู่ที่ถ้ำ สารีกา เวลาจะขึ้นไปถ้ำสารีกา ชาวบ้าน อย่างขึ้นไปเลยพระตายไปแล้ว ๓ องค์

หลวงปู่มั่น ขอขึ้นไปดูหน่อย ขอขึ้นไปดูหน่อย แล้วหลวงปู่มั่นก็ขึ้นไปนอน ไป ที่นั่นเห็นไหม แล้วพอท่าน จิตท่านสงบนะ ท่านคิดถึงได้ไงว่าพระที่ตาย เป็นอาบัติ เป็น อาบัติเพราะว่าเวลาบิณฑบาตได้มา ภิกษุเรานี้ละ ภิกษุนี้นะห้ามสะสม ห้ามทุกอย่างนะ บิณฑบาตมาต้องฉันทภายในวันนั้น ที่เหลือเศษแล้วต้องให้เป็นทานไป

แล้วพระนี่บิณฑบาตไกล พอบิณฑบาตมาฉันทวันนั้น สิ่งใดที่เก็บเป็นของแห้งก็ เก็บไว้ฉันทในวันรุ่งขึ้น เป็นนิสัคคีย์ปาจิตตีย์ อาหารนั้นเป็นนิสัคคีย์เพราะมันแรมคืน ภิกษุฉันทเป็นอาบัติปาจิตตีย์ แค่นี้ นี่ไง เราบอกว่าพระนาคิตะเห็นไหม เทวดา มาส่งเสริม

แต่นี้ละ รุกขเทพ เทวดาหักคอตายเลย ตาย ๓ องค์ ผิดศีลแค่นี้ตายนะ อยู่ในป่าใน เขา แล้วเขาทำผิดกันในสังคมเมือง เขาไม่ออกธุดงค์ เขาไม่กล้าเข้าป่าเข้าเขา เพราะอะไร เพราะหัวใจเขารู้กับตัวอยู่กับใจ แล้วถ้าจะไปธุดงค์นะเขาจะมีกองทัพพระล้อมหน้าล้อม หลังเป็นกองทัพเลย เพื่อพิสูจน์ว่าฉันทก็ธุดงค์ได้ไง แต่ธุดงค์ของเราจะ ไปกันโดยความ จริง

ถาม : พระที่ยืนรับบาตรอยู่กับที่ในตลาด ผิดพระกรรมวินัยหรือไม่?

หลวงปู่ : ผิด ผิดมากๆ พระที่เวียนเทียน ผิด เพราะ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าบอกว่า เวลาบวชนะ บัดตั้ง บาตรนี้เป็นของเธอเธอ เวลาโยมนะ ต้องมีปัจจัย ๔ เป็นเครื่องอาศัย พระนี่นะมีบริวาร ๘ บาตรคืออาหาร ๓ มกรกคือ น้ำ จีวรก็เป็นเครื่องนุ่ม ห่มใช้ใหม่ แล้วฉันทด้วยน้ำดอกมูตรเน่า เวลาฉันทมีปัจจัย ๔ ไง

การบิณฑบาตมาเพื่อดำรงชีวิต แล้วไปยืนอยู่กับที่ร้าน โดยอยู่กับที่ มันไปทำธุรกิจร่วมกับร้านค้า พระทำธุรกิจไม่ได้ ภิภุ โย ปน ภิภุ ชาตรุปรชต์ อุกคณฺหะย วา อุกคณฺหาเปยฺย วา อุปนิกฺขิตฺตํ วา สาทิเยยฺย, นิสุตฺตคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ. ภิภุห้ามหิบบเงินและทอง ภิภุห้ามเป็นเจ้าของเงินและทอง แล้วเขาไปทำธุรกิจร่วมกับร้านค้า เขาหิบบหรือไม่หิบบ ไม่ใช่หิบบนะ ทำธุรกิจเลย ผิดไหม? ผิดมาก

ถ้าผิดมากนะ ภิภุทำให้ศรัทธาไทยดกร่วงเป็นอาบัติปาจิตตีย์ คนที่เขาเห็น คนที่เขารู้ เขาเห็นเรื่องศาสนา เขาก็ทุกข์ใจ เขาก็เสียใจ ทำศรัทธาไทยให้ดกร่วงเป็นอาบัติปาจิตตีย์ ที่นี้ฝ่ายปกครองเขาก็พยายามจะแก้ไข เขาก็พยายามจะรักษา แต่เขาทำไม่ได้ เพราะคนมันเยอะหรือไง มันก็ต้องถามฝ่ายปกครองนะ แต่ผิดไหม? ผิด

ถาม : การทำบุญกับพระที่รับสังฆทานแล้วยังจะเกิดบุญให้ผู้ตาย ถึงหรือไม่?

หลวงพ่อก : การรับสังฆทานนี่นะ เห็นไหม กลางวันวันนี้พูดเรื่องปฎิกิริยาเห็นไหม บอกเลยว่าผู้รับ ผู้ให้ให้ด้วยบริสุทธี สิ่งของให้ด้วยบริสุทธี ผู้รับต้องบริสุทธี ผู้รับรับมา เขาถวายสังฆทานเพื่ออะไร? สังฆทานเพื่อสงฆ์ สงฆ์นี้ต้องใช้สอยใช้ไหม? แต่นี้สงฆ์เอาออกไปทำธุรกิจอีก

พระกรรมฐาน (โทษนะ) ถ้าพระกรรมฐานครูบาอาจารย์เราท่านทำไม่ได้หรอก แต่พระกรรมฐานที่อื่นทำหรือเปล่าเราก็ไม่รู้นะ เพราะกรรมฐานเดี๋ยวนี้ไม่เชื่อใจเลย ไม่เชื่อใจ มันไม่น่าทำ ถ้าพูดถึงพระเวียนเทียนพระบิณฑบาตอยู่กับที่แล้วเวียนเทียนสังฆทานเวียนเทียนมันก็เหมือนกัน ไม่ต่างกันหรอก เพราะอะไรนะ?

เพราะบวชมาแล้ว พระพุทธเจ้าบอกเลย เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ เวลาพระกรรมฐาน เขาบอกว่าไม่มีการศึกษา ไม่ศึกษาได้อย่างไร? อุปัชฌาย์บอกแล้ว กรรมฐาน ๕ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ให้อนูโลมปฏิโลม ให้อ่อนกลับๆ งานแค่นี้เขาก็ทำกันไม่ได้แล้ว ถ้าทำงานนี้ได้ล่ะ เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ถ้ามองทะเลห่มคนนะสุดยอดพระเลย สุดยอดพระ งานของตัวมีไม่ทำ ไปทำอะไรก็ไม่รู้ แล้วมาเวียนเทียน

อย่างนั้นแล้วนะ หลวงตาท่านเพิ่งเทศน์เมื่อ ๒ วันนี่ ฟังเทศน์หลวงตาทุกวัน ท่านบอกว่า ถ้าพระยังเห็นแก่ปากแก่ท้อง มรรคผลไม่ต้องพูดถึง พระปฏิบัติจะไม่เห็นแก่ปาก

แก่ท้อง ถ้าเห็นแก่ปากแก่ท้องเรียกว่าติดสุข ถ้าออกธุดงค์จะไม่ได้อาหารอย่างที่เรารปรารถนาเราต้องการ กิเลสมันผูกโซไว้ตั้งแต่ยังไม่ออกจากวัดเลย แล้วมันจะออกธุดงค์ออกมากิเลสได้อย่างไร?

ถ้าพระไม่เห็นแก่ปากแก่ท้อง จะมีสิทธิ์ได้มรรคผลนิพพาน นี่ไง ถ้าไม่เห็นแก่ปากแก่ท้อง แล้วของที่เขากวายนมา มันจะไปยึดไว้ทำไม แล้วได้มา แล้วพระที่เขาในวัดมันไม่มีใช้พระทั่วไป แล้วพระที่เขาขาดแคลนทั่วประเทศไทย ถ้าไม่มีพระจะให้ คุณก็ให้ได้ กรรมทหารก็ให้ได้ ถ้าคนจะคิดให้เป็นบริสุทธฺ์เป็นทานนะ แหม ปัญญา มันใช้ได้ร้อยแปดเลย ถ้าคุณงามความดี แต่นี่มันไม่ใช่กัน ไม่อยากพูดเคี้ยวแรง

เรื่องพลังจิตนะ เรื่องมโนมยิทธิ มันมีในพระไตรปิฎก นี่พูดถึงว่าการฝึกมโนมยิทธิ การฝึกมโนมยิทธิ มันมีจริง แต่การฝึกมโนมยิทธิในหนังสือของ อย่าน้อยชื่อเขาเลยเนาะ เขาเอ่ยชื่อว่าการฝึกมโนมยิทธิ ไปสวรรค์นิพพานอะไรนี่ เราไม่เชื่อว่าจะไปได้ ถ้าไปสวรรค์ไปนิพพานได้ เราไปแล้วเราไม่กลับ เราจะอยู่นั่นเลย

ถ้าใครพาไปเที่ยวนิพพาน เราไปนิพพานเราจะไม่กลับแล้ว ขออยู่ กลับมาทำไม? มันไปไม่ได้ ไปไม่ได้ แต่มโนมยิทธิมีจริง แล้วถ้าการฝึกแบบนั้นนะ เพราะคำสอน เราศึกษามาทั้งหมด มโนมยิทธิเข้าสมาบัติ แม้แต่การเคลื่อนไหว ได้ตลอด

แล้วถ้าน้อมจิตออกไปวิปัสสนา แค่นี้ก็เยอะมาก เป็นพระอรหันต์ได้ไหม ได้ แต่ทำได้ไหม ไม่ได้ ไม่ได้ ถ้าคนหนึ่งทำอย่างนี้ได้ล่ะ มันมีแต่ผู้ที่ได้ผู้ที่สร้างบุญญาธิการมา ไม่ได้เพราะอะไร? ไม่ได้นะพอเข้าสมาบัตินะ พอเข้าสมาบัติ ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญจายตนะ วิญญาณัญจายตนะ เนวสัญญานาสัญญาตนะ เวลาขึ้นไป เวลาขึ้นไปแล้วถอยกลับ ขึ้นไปแล้วถอยกลับ เวลาผ่านไปแต่ละขั้นตอนขึ้นไป มันจะเป็นอย่างไร?

พอขึ้นไป แต่ละขั้นตอนมันก็คิดแล้ว มันจะบอกว่าตรงนี้นิพพาน ตรงนี้นิพพาน ตรงนี้นิพพานไปตลอดไป เราถึงบอกนะ เวลาเทศน์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ไปเรียนกับอาจารย์ดาบสเห็นไหม อาจารย์ดาบสบอกว่า เจ้าชายสิทธัตถะ มีความรู้เสมอเรา

แม้แต่นะ ออาหารคาบสอาจารย์กัรันตีลูกศิษย์เลยว่ามีความรู้เสมอเรา เจ้าชาย สิทธิทัตตะยังปฏิเสธเลย เพราะออกมาแล้วมันเป็นปลุคนนะ เวลา เทวทัต เข้ามานสมาบัติ ได้ เหาะเหินเดินฟ้าได้ แปลงกายได้ ทำไม่มีจิตใจคิดจะล้มล้างพระพุทธเจ้าละ? สมาบัติ มันแก้กิเลสได้ไหม? สมาธิมันแก้กิเลสได้ไหม? มันไม่ได้สักอย่าง

แล้วไม่ได้สักอย่าง แล้วตัวเองมีกิเลส ตัวเองมียางเหนียวนะ เรามีกายยางเหนียว ปะนะมันจะติดไหม? ร้อยเปอร์เซ็นต์ มีกาวปะอยู่ที่ไหนมันก็ติด กิเลสเป็นยางเหนียว กิเลสเป็นกาว แล้วมันก็ไปแปะติด เอาสมาบัติอยู่นั่นนะ แล้วสมาบัติมันจะไปไหน? ทำได้ ไหมโดยทฤษฎี? ได้ แต่ทำโดยปฏิบัติได้ไหม? ไม่ได้ ติดหมด ติดหมด เพราะอะไร? เพราะว่ามันพพานๆ กัน แล้ว ไปเที่ยวสวรรค์ ไปเที่ยว

สวรรค์เราขึ้นอันอยู่แล้วเห็นไหม สวรรค์ในอนรกในใจมีจริง สวรรค์-นรกนะมีจริง แล้วขนาดที่พวกเรา เห็นไหม เวลาพระกรรมฐานเราอยู่ในป่าเห็นไหม เวลาเสื่อมา เวลาสิ่งต่างๆ มา เสื่อเทพก็มี เสื่อจริงก็มี แล้วเทพคืออะไร? เทพ เทพคืออะไร?

เทวดา อินทร์ พรหม พวกโยมมองกันว่าเป็นสิ่งที่วามหัศจรรย์นะ เรามองว่าพวกนี้คิดบ่วงนะ บ่วงแห่งวิญญูอยู่ตลอดเวลา ไปเสียเวลาอยู่ที่นั่น เพราะอะไร? เดี่ยวเทวดา อินทร์ พรหมจะตายหมดเลย แล้วลงมาเกิดใหม่ ถ้ามีบุญกุศลเทวดาเขาอวยพรกันนะ เวลาเขาแสง เทวดาเขากินวิญญาณาหาร คือกินความรู้สึกความนึกคิด

พอความนึกคิด เวลาอาหารเขาเริ่มจางลง แสงก็เริ่มบางลง อาหารก็เริ่มพร่องลง เขาจะหมดอายุ เขาต้องตาย เวลาเขาจะตายเขากันรู้หมดเลย ตาย เขาจะมาอวยพรกัน เขาจะมาปลอบใจกัน เทวดาเขาปลอบใจกันนะ

“เวลาตายจากเทวดาแล้วขอให้ไปเกิดเป็นมนุษย์เกิด เกิดเป็นมนุษย์แล้วขอให้พบ พระพุทธศาสนา เพื่อได้ทำบุญกุศลขึ้นมาเกิดเป็นเทวดาอีก”

วุฒิของเทวดามีเท่านี้ นี่ไง เขาถึงไม่รู้อะไรเลยไง เทวดา อินทร์ พรหม นี่ไม่รู้ อะไรเลยนะ ไม่รู้ ไม่รู้เรื่องอริยสัจ แต่รู้เรื่องความคิด รู้เรื่องความรู้สึกของโยม เพราะอะไร? เพราะยึดความคิดเป็นวัตถุ ความคิดเป็นสสาร มันเป็นสถานะของเขาไง แต่เขาไม่รู้เรื่องอริยสัจ ไม่รู้เรื่องของ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ไม่รู้

ถึงต้องมาฟังธรรมหลวงปู่มัน ต้องมาฟังธรรมครูบาอาจารย์ นี่ไง เวลาเทศาเขา จะตาย แล้วนี่ไปเที่ยวสวรรค์ไปเที่ยวอะไร ไม่อยากพูด ไม่อยากพูดเลย วัฏฏะๆ นรก-สวรรค์นะ ฮี เอาเท่านี้พอเนาะ เปล่า มันเกี่ยวกับไอ้ด้วย มันเกี่ยวกับว่าศาสนา ความสัมพันธ์ของศาสนา เรามาเพื่อศาสนา องค์กรของศาสนาให้มันคง

ที่เราพูด เราพูดเรื่องธรรมะนะ ธรรมะคือถูกกับผิด เหตุและผลก็คือธรรม เราพูด ธรรมะ เราไม่ได้พูดตัวบุคคล ถ้าพูดถึงตัวบุคคล มันไปเกี่ยวพันกัน แล้วเกี่ยวพันกัน มัน จะออกไปนอกกลุ่มนอกรทาง แต่ถ้าเราไม่พูด เรื่องทฤษฎี เรื่องข้อเท็จจริง เรื่องข้อเท็จจริงใน การปฏิบัติ แล้วเราจะทำอย่างไรกัน

ที่เราพูด เราพูดธรรมะนะ เวลาเราพูดถึงข้อเท็จจริง เราเอาหัวชนฝาเลย แล้วนั่งอยู่ ที่นี่นะ แล้วเดี๋ยวคืนนี้กลับ แล้วถ้าใครมีข้อเท็จจริงข้อดีข้อเสีย เราอยู่ที่วัด ไปได้ทุกเวลา ถ้ากลัวไม่เจอขอให้นัก ขอให้นัก อะไรก็ได้ ข้อเท็จจริง นรก สวรรค์ สวรรค์ในอกนรก ในใจ สำคัญมาก

เพราะว่าสิ่งที่เหตุที่ไปไง เหตุสกปรกสะอาด แล้วเวลาวิปัสสนาไปภาวนาไป มัน จะตัด มันจะตัดเลยนะ ทำไมรู้ว่าไม่เกิดเป็นกามภพ พระอนาคา ไม่เกิดเป็นกามภพแล้ว เกิดบนพรหม มันรู้ได้อย่างไร? มันตัดอะไรทิ้ง? เราทำอะไรมันถึงจะไม่เกิดอีก? แล้วมัน ทำมันเหลืออะไรที่เกิดบนพรหม?

ภาวสวะภพนี้ แล้วทำอย่างไร? จะทำลายสิ่งที่เกิดบนพรหม แล้วให้หมดไปอย่าง นี้ทำอย่างไร? สิ่งนี้เป็นเหตุนะ สิ่งนี้เป็นเหตุ แล้วมันไปเกิดผลคือเทวดา อินทร์ พรหมนะ แล้วเราทำลายตรงนี้ ทำลายเหตุด้วย แล้วเหตุนี้ผลมันคือวิบากที่รอรับอยู่ เราทำลายเหตุ แล้ว เราใช้หนี้หมดแล้ว เจ้าทุกข์ที่ไหนจะมาทวงหนี้อีก

ถ้าเราเป็นหนี้นะ เดี่ยวเขาจะเอาหมายศาลมาติดหน้าบ้าน เหตุจากใจนะ แล้วเหตุ จากใจแล้ว พอใจมันพ้นจากเหตุแล้ว แล้วทำไมมัน มันจะไปรู้ไปดูไม่ได้ ไปได้ทั้งนั้นนะ แต่ไปทำไม? ไปเที่ยวนรก-สวรรค์ มันเที่ยวนะวิปัสสนาก็มี อุปาทานหมู่ก็มี อุปาทาน หมู่ นะ ชักน้ากันนะ

ถาม : กราบนมัสการ เรื่องเห็นทุกข์ก็จะเห็นธรรม

หลวงพ่อก่อน : เรื่องเห็นทุกข์จะเห็นธรรมนี่นะ ถ้าเห็นทุกข์จะเห็นธรรม เห็นทุกข์ มันเห็นใหม่ เห็นทุกข์ เห็นที่ตั้ง เห็นจุดสตาร์ท การเห็นทุกข์มันจะเห็นธรรม พวกเรา เราพูดว่าพวกเรา ไม่เคยเห็นทุกข์ พวกเรา เห็นแต่ผลที่เกิดจากทุกข์ เกิดจากทุกข์เพราะเราไม่พอใจ เราขี้ใจ เราเคืองใจแล้วถึงเป็นทุกข์

ทุกข์อันนี้มันเป็นทุกข์ ทุกข์โดยอาการ แต่มันต้องมีเหตุ เหตุเห็นใหม่ ตัวทุกข์ ตัวทุกข์อยู่ที่ไหน ตัวทุกข์ ชาตปิ ทุกขา ตัวภพตัวชาติคือตัวทุกข์ ไม่ใช่เหตุที่เราขาดแคลนเรามีสิ่งใดเป็นทุกข์นะ เหตุที่ทุกข์ มันอยู่ที่นั่น ผู้ใดเห็นทุกข์จะเห็นธรรม เราจะบอกว่าผู้ที่ไม่ทุกข์ไม่ยากไม่อดไม่อยาก

เราเคยรูดคงค้อยู่ในป่า แล้วไม่มีข้าวกิน วันหนึ่งมีพวกพรานป่า เขาไปเที่ยวป่า แล้วเขาไปเจอเรา เขาใส่บาตรเราข้าวเหนียวก้อนหนึ่ง อยู่ภาคอีสาน ตั้งแต่เกิดมานะไม่เคยกินข้าวอร่อยเท่าข้าวเหนียวก้อนนั้นเลย หวานมาก ตัดใจมาจนปานนี้นะ เพราะมันไม่มีจะกิน มันไม่มีอะไรกิน แล้วเขาให้ข้าวเหนียวก้อนหนึ่ง

เขาเป็นนายพรานป่า เขามีแต่ข้าวเหนียวติดตัวไป แล้วเขาไปหาเสียบึงเอาข้างหน้า เขาไปเจอเราในป่า เขาใส่บาตรข้าวเหนียวคนละก้อน คนละก้อน อร่อยมาก หวานสุดๆ เลย มันถึงซึ่งมาก ไม่ทุกข์ไม่ยากไม่อดไม่อยาก

เราเคยทุกข์เคยยากมา (โทษนะ) ไม่ใช่อดนะ นี่มาพูด จะพูดว่ามันเคยสัมผัสสมา มันเคยสัมผัสสมา มันเคยได้สัมผัสสิ่งนี้มา มันจะไม่รู้ได้อย่างไร? สัมผัสโลกก็สัมผัส สัมผัสภายในก็สัมผัส ไม่ทุกข์ไม่ยากไม่อดไม่อยาก

ทีนี้เห็นทุกข์มันจะเห็นธรรมได้อย่างไร? เห็นทุกข์นะพอเห็นทุกข์ เห็นทุกข์มันเป็นเหตุ ถ้าเหตุ ถ้ามีความเข้าใจเอาเหตุตั้งนะ ทุกข์ ทุกข์ควรกำหนด ไปรบกับทุกข์ ทุกข์มันเป็นผลใช่ไหม? ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์เหตุมันคืออะไร เหตุมาจากสมุทัย ตัณหาความทะยานอยาก ความพอใจ ความไม่พอใจ ความพลัดไส ความต้องการ ความต่างๆ มันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์กำหนด

ทุกข์นี้มันมาจากไหน? มันก็สาวไปหาเหตุ หาเหตุด้วยวิธีการอะไร? วิธีการอะไร? ด้วยวิธีการของมรรค ถ้าไม่มีมรรคมันจับตรงนี้ไม่ได้หรอก ทุกคนจะบอกว่า

วิปัสสนา วิปัสสนานะ ในทางกฎหมายนะ เรารู้ว่าคนนี้เป็นคนโกง คนนี้เป็นคนทำลาย เขา เราสู้ด้วยการสู้สวนแต่เราไม่สามารถจับจำเลยได้ เราเอาขึ้นศาลได้ไหม? ถ้าใครเห็น ทุกข์ เห็นจำเลย เห็นจำเลยนะตัดสินกันด้วยมรรคญาณ เนี่ยขึ้นศาล

วิปัสสนาคือการไต่สวน ไต่สวนตรวจสอบผิดถูกอย่างไร? แล้วถึงที่สุดแล้ว เรา ผิดร้อยเปอร์เซ็นต์เพราะมันคิดโดยกิเลส แต่ขณะขึ้นไต่สวนตรวจสอบ คือวิปัสสนา แล้ว ถ้าจับทุกข์ไม่ได้ จับกาย เวทนา จิต ธรรม ไม่ได้โดยจิต จิตเห็นจิต มันคือว่าจิตคือจิตที่เขา ดูกัน มันไม่เห็นจิตคือมันไม่เห็นจำเลย ไม่มีจำเลย ไม่มีการไต่สวน ไม่มีสิ่งใดๆ เลย มัน จะเป็นธรรมไปไม่ได้

เห็นทุกข์มันจะเห็นธรรมอย่างไร? เห็นทุกข์ พอเห็นทุกข์ขึ้นมา เราจับทุกข์เห็น ใหม ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ ควรละด้วยวิธีการของมรรค เห็นไหมมรรค ทุกข์ เหตุที่เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ เห็นทุกข์แล้วจะเห็นธรรม เห็นทุกข์แล้วไม่คิดไป ดับมันก็ไม่เห็นธรรม เห็นทุกข์ก็โอดโอยร้องไห้อยู่นี่ มันก็ทุกข์ต่อไป เห็นธรรมไม่ได้ หรอก เห็นทุกข์แล้วต้องมีการกระทำ มีวิปัสสนาแล้วจะเห็นธรรม เพราะทุกข์มันจะเตือน

อย่างพวกเรา เราจะบอกมนุษย์ แหม สูดขอดเลย ลองไม่กิน พรุ่งนี้หิวนำดูเลย ทุกข์มันเตือน ทุกข์มันบีบคั้นอยู่ตลอดเวลา แต่พวกโยมนอนใจกันเอง มนุษย์นี้ทุกข์มันบีบคั้น อยู่ พญามัจจุราช มันเยื้องกรายเข้ามาตลอด แต่นอนจมกันเองไม่มีสติสัมปชัญญะ

ครูบาอาจารย์ท่านพูดนะ ถ้าพระเจ้า การกระทำโดยที่ไม่มีสติสัมปชัญญะ ท่าน บอกว่า “ศพเดินได้” คือมันไม่มีจิตวิญญาณไง มันก้าวเดินไปแบบซากศพไง ครูบา อาจารย์ ท่านต้องเอาปฏิทินมา เพื่อจะให้พวกเรา ได้ตื่นตัว พอตื่นตัว “ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ” ด้วยมรรคญาณจากภายในหัวใจ

งานอย่างนี้เป็นงานอันประเสริฐ ใ้หน้าทีการทำงานหาอยู่หากินทุกข์ๆ ยากๆ มัน หาปัจจัยเพื่อมาเลี้ยงปาก เลี้ยงปากใคร? เลี้ยงไม่เลี้ยงก็ต้องตาย ต้องตายแล้วก็ต้องเกิด แต่ ถ้ามันเห็นธรรม มันจะวิปัสสนาเข้ามา อย่างที่ว่าเมื่อ กี่ จะไปเกิดที่ไหนจะไปตายที่ไหนรู้ หมด ถ้าไม่รู้เป็นพระอรหันต์ไม่ได้

พระอรหันต์ ฐัมมคเลย เพราะพระอรหันต์ไม่มีความลังเลสงสัยในวิญญูะ ในชีวิต ศาสนา การตอบมันจะตอบเรื่องชีวิตเรานี้ไง ชีวิตนี้มาจากไหน? ที่นั่งกันอยู่นี้มาจากไหน? ชีวิตนี้มาจากไหน? ชีวิตนี้คืออะไร? ตายแล้วไปไหน? ศาสนานี้ตอบหมดในหัวใจ ถ้าไม่ตอบสิ้นกิเลสไม่ได้

ศาสนา ตอบเรื่องชีวิตได้หมดเลย ตอบตั้งแต่ที่มาเกิดนั่งอยู่นี้เลย ชาติที่แล้วเป็นอะไร? ทำไมมาเกิดเป็นคนนี้ แล้วคนนี้ทำไมมีฝักใฝ่ในการปฏิบัติ แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา เจอครูบาอาจารย์ที่ตีปฏิบัติในทางถูกต้อง ถ้ามีอำนาจวาสนามาเกิดมาเป็นผู้ใฝ่ปฏิบัติ แต่ไปเจอเปรต เปรตมันพาดกนกรก

ถาม : อยากให้ท่านอาจารย์อธิบายเรื่องจิตเห็นจิต

หลวงพ่ : อันนี้ผ่านแล้ว หมดซิกนี้ไซ้ใหม่ ผ่านไปแล้ว อันนั้นหมดไปแล้ว เดี่ยวมันจะหมดปัญหาแล้วสินะ

ถาม : อยู่เฉยๆ การเห็นจิตสงบเย็นจิตหนึ่งถึงเฉพาะหน้า แล้วรู้เห็นอารมณ์ต่างๆ เกิดขึ้น ตั้งอยู่แล้วดับไปอยู่อย่างนี้เป็นประจำ แต่กิเลสก็ยังไม่หมดไป นี่ควรทำอย่างไรเพิ่มเติม?

หลวงพ่ : ไซ้ การจิตเห็นจิตนี้ละ เวลาจิต ขณะที่จิตสงบเย็นอยู่กับหนึ่งโดยเฉพาะ หน้า แล้วรู้ตลอดเวลาโดยอารมณ์ต่างๆ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ที่ดับไป เหมือนเมื่อกี้ เหมือนเมื่อกี้ คือว่าถ้าเรามีจุดยืน ขณะที่เราตั้งอยู่นี้ละ มันเหมือนกับเราปฏิบัติเสธทุกๆ อย่างนะ

บางทีนะครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ ท่านก็บอกว่า ทุกอย่าง เราจะพูดบ่ย่อว่าสมณะ เหมือนกันหมดเลย เพียงแต่ทำแล้วจะเป็นมิจาหรือสัมมาเท่านั้น แต่ถ้าวิปัสสนา มันมีขั้นตอนหนึ่ง ที่นี้จะบอกว่า ถ้าจิตมันสงบเย็น เห็นไหม พอสงบเย็น แล้วมันอารมณ์เข้ามา มันอยู่เฉย แต่กิเลสก็ไม่หมดไปเลย มันไม่หมดหรอก มันหมดไปไม่ได้

ถ้าจิตมันสงบนี้ละ ทำไมมันถึงสงบละ แล้วสงบ ทำไมมันไม่มีจุดยืนละ เราถึงว่าเราพูดบ่ย่อมากเลย เวลาเพราะพูดบ่ย่อเลย อยู่ที่วัดนะ แล้วทุกคน เราทุกคนจะมีญาติที่

น้อง พอญาติพี่น้อง บางคนเขาไปหาเรา แล้วญาติพี่น้องเขาปฏิบัติอะไร? เขาก็จะไปบอกญาติพี่น้องเขาไปหาเรา

ไปที่ไหนบางคนปฏิบัติมา ๒๐ ปี ๔๐ ปี ว่างๆ ว่างๆ ให้ทำอะไรต่อไป? เราด้วยความสำคัญ ด้วยเรื่องของศาสนา ถ้ามันว่างๆ อย่างนี้นะ ถ้ามันเป็นการปฏิบัติธรรมถูกไหม? ถูก อ้าว ถูกแล้วละ อ้าว แล้วถ้าจะหวังมรรคหวังผล มันก็จะเข้าอันนี้ไง แล้วมันแต่กิเลสก็ไม่หมดไปสักที ควรจะทำอะไรต่อไปเห็นไหม

เขาก็บอกว่า ก็มันว่างๆ อย่างนี้ แล้วก็ทำอย่างนี้มันก็ตันอยู่อย่างนี้ เราบอกนะ มันว่างเพราะเราไปสร้างอารมณ์ว่าว่าง พอสร้างอารมณ์ว่าว่าง เราไปสร้างอารมณ์ว่าว่าง เราไม่เป็นอิสระ เรานี้ทำงานไม่ได้ จริงนะ เราจะกำหนดอะไรก็แล้วแต่

ถ้าคูจิต มันจะว่าง มันจะว่างเพราะอะไร? เพราะโดยธรรมชาติของมันก็ว่างอยู่แล้ว เพราะจิตนี้เป็นนามธรรมแต่มีอยู่ พอจิตนี้เป็นนามธรรม เราคิดตามอารมณ์ไป ตามธรรมะไป ตริกธรรมะไปมันจะว่าง วิตก วิจาร พุทโธฯ คือวิตก วิจาร แล้วตริกในธรรมะตริกในอะไร? มันก็จะว่าง เพราะอะไร?

เพราะเราเอาอารมณ์ความรู้สึกที่เราคิด มาคิดเรื่องธรรมะ ตริกในธรรมะไป พอตริกในธรรมะ มันก็ว่าง มันก็ว่าง ถ้าตริกในธรรมะนะ ถ้าตริกในธรรมโดยมีสติ มันมีสติเห็นไหม มันก็เป็นสัมมาชีพไหม? แต่ถ้าเรากำหนด เราไม่เข้าใจว่าตริก เราก็กำหนดของเราไปว่าเป็นวิปัสสนา วิปัสสนา วิปัสสนามันก็ว่าง ว่าง มันว่าง แต่ว่างไม่มีสติ

เราถึงบอกเขาว่าเป็นมิจจาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ มันจะมีสติควบคุมตลอด พอมีสติไป เห็นไหม สติจับ ความคิดจะมาขนาดไหนถ้าสติดี ๆ มันปิดกั้นได้หมดเลย ถ้ามันพอปิดกั้นขึ้นมา ความคิดมันเกิด สติจับ ปัญญาตัดเห็นใหม่ ถ้ากิเลสมันจะหมด มันก็ต้องต้องทำ ต้องตั้งสติ

ถ้ากำหนด สงบเย็น ทำมาแล้วมันสงบ มันสงบ อารมณ์ มันสงบต่างๆ มันเกิดขึ้นดับหมดๆ มันเกิดดับ ทุกอย่างก็เกิดดับ แต่เกิดดับแล้วได้อะไร? ไฟฟ้าก็เกิดดับ เดี่ยวปิดไฟดับหมด แล้วเราเปิดขึ้นมามันก็ติดอีกแล้ว พอดับมันก็ดับอีกแล้ว ความรู้สึกเราก็เกิดดับ

เราพูดเหมือนวันนี้เห็นไหม เราบอกเลยเห็นไหม ชีวิตนี้มันเหมือนพลังงาน ทางวิทยาศาสตร์เขาบอกว่าชีวิตนี้เหมือนพลังงาน ก็ไปเอาแบตเตอรี่มาเอาถ่านไฟฉายมาชีวิตคือพลังงาน พลังงานอย่างนี้มันพลังงานไม่มีชีวิต แต่ธาตุรู้ มันเป็นพลังงาน แต่มันมีชีวิต มันสืบต่อ แล้วพอมัน เวลาเราตายจากชาตินี้ แต่จิตมันไม่ตาย พลังงานนี้ตายไม่เป็น

พอพลังนี้ตายไม่เป็นพลังนี้ก็ไปเกิดใหม่ ถ้ามันไปเกิดใหม่เห็นไหม พลังนี้ไปเกิดใหม่ ถ้าเรามีสติละ ถ้ามีสติ มันก็เข้าไปถึงพลังตัวนี้ แต่เราไม่มีสติใจ ว่างๆ ไหม? ว่าง ว่าง ๔๐ ปี ๕๐ ปีนะ

มันมีนะ มีข้าราชการผู้ใหญ่คนหนึ่งไปหา เพราะว่าเพื่อนเขาพาไปหา เขาก็บอกว่า เขากำหนดผ่านแล้ว ผ่านกาย ผ่านทุกอย่างหมดแล้ว แล้วเขาพูดไปอย่างนี้ แล้วบอกจะให้ทำอะไร? เราบอกให้พิจารณากาย ก็พิจารณามาแล้ว ผ่านหมดแล้ว แต่พอเขาสรุปนะต้องรีบกลับแล้ว ไปทำไม? ไปทบทวน

มันต้องจำ ต้องไปทบทวน เขาจะทบทวนกันอยู่ตลอดเวลา แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ เราต้องทบทวนใหม่ความรู้สึกเราต้องทบทวนใหม่? ไม่ต้องทบทวน ทุกอย่างมันเป็นของ เรารู้ของเราตลอด มันจะย้อนกลับมาเพราะถามว่าให้ทำอะไร ใจ

พอให้ถามว่าให้ทำอะไร เพราะโดยความรู้สึกของเรา เรารู้ว่ามันเป็นความว่าง มันเป็นสภาวะแบบนั้น เราก็เข้าใจว่ามันเป็นความว่าง เราเข้าใจ แล้วควรทำอะไร? ควรทำอะไรนะ สัมมาอรหังก็ได้ พุทโธ ก็ได้ อานาปานสติก็ได้ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้

ปัญญาอบรมสมาธิคือใช้ความคิด ปัญญาชน พุทธจริต ศรัทธาจริต เราดูที่จริตนี้ ใจ ถ้าดูที่จริต ใช้ปัญญา ใช้ปัญญาสติตามไป ตามไป แล้วคอยดูเวลามันหยุด กับความว่างๆ ที่เราว่าว่างๆ มันจะต่างกันไหม? ถ้ามันต่างกัน นี่สันทิฎฐิโก มันเป็นสิ่งที่เราตรวจสอบเอง เราเปรียบเทียบเอง

สิ่งที่มันเคยว่างเห็นไหม เราคิดว่าว่างๆ กันอยู่นี้ เพราะมันไม่มีสติ เราไม่เคยทำให้มันเป็นรูปธรรมขึ้นมา แต่เวลาทำขึ้นมาให้มันถูกต้อง โดยกรรมฐานโดยความเป็นจริง ที่ถูกต้อง แล้วถ้ามันว่างมาพิสูจน์กัน เรานี่พิสูจน์ มันหลอกกันไม่ได้หรอก การศึกษา ถ้าเราศึกษาไม่หยุด ทันกันหมดนะ

การปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้ามีวาสนา ลูกศิษย์เห็นไหมหลวงปู่มันท่านยังไปสอน หลวงปู่เสาร์เลย ทั้งๆ ที่หลวงปู่เสาร์เป็นอาจารย์นะ แล้วเวลาครบอาจารย์ของเรา ประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแล้ว มันทันกัน เราถึงบอกเวลาพูดเห็นไหม ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ต้องเป็นอย่างนั้นๆ

เป็นอย่างนั้นเพราะว่าเวลาพระไตรปิฎกเขียนถึงกิริยาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ โอ้อโฮ เป็นศาสดา เป็นแบบอย่าง นอนสี่ไฮยาสน์ โอ้อ จะเรียบริ้อยมาก เคลื่อนไหวไป สวยงามมาก ก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน พระสารีบุตร พระอรหันต์ที่ว่าโอ้อ่อยๆ ก็พระอรหันต์เหมือนกัน แล้วโอ้อ่อย โอ้อ่อย มันเป็นพระอรหันต์หรือเปล่าล่ะ?

นี่ไง เวลาเขียน ในตำราเขียนถึงกิริยาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่พระอรหันต์ มันก็มีหลายหลากมา กิริยาต่างๆ มันมีหลายหลากมา ถ้าหลายหลากอย่างนี้ มันปล่อยให้มันเป็นความจริงอย่างนี้ มันก็เป็นความจริงอย่างนี้ มันเป็นเกิดมาจากภายใน จะอย่างไรก็แล้วแต่นะ มันคุยกันได้ มันทันกันได้ มันตรวจสอบกันได้ ทันกัน การศึกษาทางโลกเขาทันกัน การปฏิบัติก็ทันกัน

ถ้าโยมปฏิบัติเดี๋ยวนี้ ถ้าโยมบรรลुरुธรรมเดี๋ยวนี้ โยมจะจับผิดเราได้ตลอดเวลา โอ้อที่พูดๆ อยู่นั่นโกหกทั้งหมดเลยนะ แต่ตอนนี้จับไม่ทัน ถ้าทันนะ มันทันกันเพราะใจของเรา หัวใจของเรา เราทำของเราได้ แล้วถึงจุดนั้นนะทันกันหมดเลย โกหกกันไม่ได้หรอก

ในสังคมไทยนี้แคบๆ ในพระกรรมฐานเรา รู้จักชื่อรู้จักหน้าตากันหมด ใครเป็นอย่างไรนี่รู้กัน ฉะนั้นการพูด ถ้าพูดแล้วมันมีหลักฐานทั้งหมด มันเป็นเรื่องที่มันจะกลับมาถึงเราได้นะ แต่เวลาพูด มันก็พูดด้วยความสงสาร หลวงตาท่านพูดอย่างนี้เลยว่าท่านเป็นนักล่าอาจารย์

เวลาเรามา เรานักล่าโยม เรามาหาโยมเอง เพราะมาพูดให้โยมได้ฟังเรื่องอย่างนี้บ้างไง เพราะสิ่งที่เป็นหลักเป็นแก่นของศาสนานะ หลักแก่นของศาสนา หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านพูดบอกว่าเหมือนกับเรา ถือมิดไว้เลย มีสิ่งใดเหตุการณ์ขึ้นมา ใช้ได้ตลอดเวลา

แต่ถ้าเราศึกษานะ เราเอาผิดไว้ในคร่าว แล้วตอนนี้มันอยู่ เขาบอกจะใช้มีด โยมเอาที่ไหน มันต่างกันไง มันไม่เป็นปัจจุบันธรรม ถ้าเป็นความจริง มันเกิดได้เดี๋ยวนี้ เหตุการณ์ทุกอย่างคลี่คลายได้หมด มันทันหมด แล้วพูดถึงว่าการประพฤติปฏิบัติ มันทันกัน

ถ้าเวลาทันกัน เวลาตรวจสอบกันนี่ อาจารย์ไม่อายลูกศิษย์เหรอ? สมมติเป็นอย่างนี้ๆ ไปถามอาจารย์ อาจารย์บอกไม่ใช่ ทั้งๆ ที่เราเป็น อาจารย์อายลูกศิษย์ไหม?

ครูบาอาจารย์ท่านพูดบ่อยนะ ถ้าครูบาอาจารย์องค์ไหนภูมิธรรมในใจหัวใจขั้นสมาธิก็สอนได้ขั้นสมาธิ ภูมิธรรมขั้นไหนก็สอนได้ขั้นนั้น

แต่ถ้าภูมิธรรมของลูกศิษย์ที่ไปเจริญก้าวไกลกว่า จะไปตรวจเช็คอาจารย์ได้หมดเลย สิ่งนี้มันอยู่ในใจเรานะ ธรรมะนี้ประเสริฐ แล้วเรื่องนรก-สวรรค์อะไรนี้ มันเป็นวิภวภูมิมันเป็นผล มันเป็นผล แต่เราอยากให้โยมเชื่อ เราอยากให้โยมเชื่อว่าวิภวภูมิมันมีกรรมมันมี ผลมันมี แล้วเราจะไม่ทำสิ่งที่ผิดๆ ใจ สิ่งที่เราเชื่อ เชื่อถือธรรมะนั้นนะ มันจะทำให้พวกเรา ไม่ทำสิ่งที่ผิดพลาดมากจนเกินไป

แต่พระที่บอกไม่มีๆ เราไม่อยากพูดเลยว่าเขาไม่อยากพูดเพราะมันสะเทือนใจเขา เพราะดูอย่างที่ว่า พระเวียนเทียน พระบิณฑบาต มันก็ทั้งนั้นนะเห็นไหม มันเหมือนกับเจ้าหน้าที่นะ พวกเรา ไปทำความผิดพลาด เราก็มีโทษส่วนหนึ่ง ตำรวจทหารเขาไปทำผิดโทษเขาหลายชั้นนะ เพราะอะไร? เพราะเขาเป็นเจ้าหน้าที่ เขาทำความผิดเสียเอง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาโยมทำผิดนะก็กรรมของโยมนะ เวลาพระทำผิดนะเจ้าหน้าที่ทำผิดเสียเองนะกรรมมันหนักกว่าโยมนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ในธรรมนะว่า ถ้าเราทุจริต เราบิณฑบาตเขามากิน เหมือนกลืนถ่านแดงๆ ลงคอ ถ่านก้อนแดงๆ นี่กลืนลงคอ เพราะทุกวันๆ มันให้ผลถึงขนาดนั้นนะ

ถ้าเราทำผิดนะ บวชมาแล้วไม่มีอาชีพ มีคนมาสนับสนุน คิดว่ามันเป็น กินอิมนอนอุ่น กินเลสมันตัวอ้วนๆ นะ ถ้ากินอิมนอนอุ่น มันคิดแต่เรื่องโลก ทุกข์มาก พระนะถ้ามันชำระกิเลสไม่ได้ ทำหัวใจไว้ไม่ได้นะทุกข์มากเลย เพราะมันเอาความคิดไว้ไม่อยู่

ความคิด มันคืนรณะ มันเหมือนข้างตมมันในใจ แล้วมัน โอ้โฮ ทุกข์มากนะ แต่ ถ้าทำได้นะสุขใจเท่าอย่างนี้ไม่มี “สุขใจเท่ากับความสงบของจิตไม่มี” เวลาพวกโยม อยากมีความสุขกัน ไปเที่ยวกันไปอะไรนะ เสียทรัพย์ เสียพลังงาน เสียทั้งหมดเลย อยากจะพักผ่อนนะนอนอยู่กับบ้านนะ นั่นล่ะพักผ่อนดีที่สุด

แล้วพระ จิตสงบ จิตที่มันไม่เคลื่อนไหว สุขมาก สุขมาก แล้วที่ว่าสุขยังงี้ล่ะ? มันสุขเวทนาเห็นไหม โลกนี้ว่าสุข-ทุกข์นี่เป็นเวทนา แล้วพระอรหันต์ไม่มีเวทนาสุข อย่งไรล่ะ? นี่ไง วิมุตติสุขมันถึงไม่ใช่สุขโลกๆ ไง สุขโลกๆ นี่สุขด้วยอามิสไง สุขเวทนา ทุกขเวทนาไง

แต่สมมุติสุข วิมุตติสุข มันสุขโดยเอกเทศ สุขโดยตัวของมันเอง สุขโดยหนึ่งเดียว หนึ่งไม่มีสอง โลกนี้เป็นของคู่ สุขคู่กับทุกข์ ทุกอย่างตรงข้าม มีคู่กับสว่าง ทุกอย่างคู่หมดเลย วิมุตติสุขนี้ไม่ใช่คู่ หลวงตาบอกว่า “ธรรมธาตุ” มันเป็นธรรม มันเป็นธรรมเหนือโลก มันเหยียบย่ำกิเลสไปทั้งหมด เอวัง